

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., 1/2 an 9 frs., 1/4 an 4 frs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr.,
şi de fie care publica-
ţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea
să se adreseze la «Re-
dacţiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Focea bisericescă-politică.

Anul II.

Blaşiu 3 Septembrie 1892.

Numărul 36.

Dreptul de a ne alege Archiepiscopul.

II.

(+) Pre lângă praxa veche şi ne-
întreruptă dela sânta Unire până în
ziua de astăzi, noi avem şi o mulţime
de legi, diplome şi alte acte publice,
cari ne asigură dreptul de a ne alege
Archiepiscopul, şi în virtutea cărora
ne-am folosit de acest drept nu
numai după sânta Unire, ci şi înainte
de aceea.

Spatul îngust al foii noastre
nu ne permite a cită per extensum toate
actele publice, pre cari se basază drep-
tul nostru, dar credem a face ceti-
torilor nostri un serviciu plăcut şi
fôrte oportun, dacă vom indica măcar
actele din cestiune şi vom arăta locul,
unde se pot ceti mai pre larg.

Înainte de sânta Unire clerul ro-
mânesc nu numai avea dreptul de a
alege pre mitropolitul său, dar avea
şi dreptul de a alege numai o singură
persoană, pre care o propunea principelui
spre întărire.

Despe acest drept vorbeşte ar-
ticulul 3 din legea adusă la anul
1579 în dieta dela Turda, în care se
dice: „Preoţii românesci să-şi alégă
episcopul românesc, pre cine vor voi,
dacă va fi murit episcopul lor de
până aci. Şi Domnitorul să întărească
pre cel ce vor fi ales ei dintre sine.“¹⁾

În „Approbatæ Constitutiones“
partea primă titlul 8 art. 1. aflăm

¹⁾ Arhivă pentru filol. şi ist. pag. 302 şi 360.

următoarele dispoziţiuni legislative: „Deşi
naţiunea română în patria acesta nici
nu s'a numărat între staturi, nici reli-
giunea ei nu se ţine de cele recepte,
totuşi bisericanii români, până vor fi
suferiţi propter regni emolumentum, să
se ţină de acestea: 1. Să ceră dela prin-
cipe ast-fel de episcop, pre care pre-
oţii români cu învoire comună îl cu-
noscă apt; dacă principii vor judecă,
că alesul este potrivit, să-lu confir-
me.“¹⁾

Deşi principii calvinesci au fost
cei mai mari inimi ai bisericei româ-
nesci, şi au lucrat necontenti, ca să
o surpe şi să o prefacă în biserică cal-
vinescă, ei totuşi au respectat tot-
de-una acest drept de alegere.

Ast-fel d. es. principele George
Rákoczi în diploma sa dela 10 Oc-
tobre 1643 ne spune, că s'a ținut
sinodul general de toţi protopopii şi
preoţii românesci, în care au depus
pre mitropolitul Ilie Forestu şi au
ales în locu-i pre Ştefanu Popa Simon,
pre care principele l'a întărit. Prin-
cipele Michailu Apafi I în diploma sa
de dto 28 Decembre 1680 spune, că
sinodul general al protopopilor şi
preoţilor români au depus din demni-
tatea de Mitropolit pre Sava Brancovics
şi au ales pre Iosifu Budai, pre
care principele la cererea clerului l'a
întărit. Cu un cuvint alegerea şi
întărirea Mitropolitilor români înainte

¹⁾ Moldovanu Acte sin. t. 1. p. 169.

de sânta Unire se făcea așa, precum
am arătat şi în numărul precedent
cu cartea legilor numită „Zaconic“,
în sensul căreia clerul alegea o sin-
gură persoană, pre care o propunea prin
cipelui spre întărire.¹⁾

Prima alegere după unirea bise-
ricei noastre cu Roma s'a întâmplat
în anul 1713, imediat după mórtea Mitro-
politului Atanasiu Angelu, ceea ce se vede
din epistola sinodului electoral de dto
9 Septembrie 1713 adresată către pri-
matele din Strigoniu, unde se dice:
„Unitis tandem omnium votis judicavimus
pro successore proponendum D. Wences-
laum Frantz.“ Din această epistolă şi
din alte acte publicate de Nilles²⁾ apare
destul de limpede, că clerul nostru
şi de astă-dată a ales şi propus numai
o singură persoană spre întărire din partea
Curţii împărătesci. Acestă alegere a
fost anulată, însă nu din cauză, că nu
s'ar fi propus spre alegere şi întărire
trei persoane, ci din motivul just, că
sinodul s'a ținut așa de curând după
mórtea Mitropolitului Atanasiu Angelu,
încât n'au putut să convină toţi, cari
aveau drept de alegere, precum am
arătat şi în numărul precedent al
„Unirii“.

După ce s'a anulat alegerea lui
Wenceslau Frantz, se vede, că în clerul
şi poporul unit s'a răspândit faima,
că nu se va mai concede alegerea de
episcop, ci acesta se va denumi de

¹⁾ Ibid. pag. 170—172.

²⁾ Symblic I. p. 394—398.

Feuilleton.

Balul şi concertul.

Sibiu, 29 August 1892.

Balul Asociaţiunii a avut un succes
frumos. Sala dela Gesellschaftshaus era
plină de public. Acest public în covârşitoarea
sa majoritate a fost românesc. Sexul fru-
mos a fost în deosebire fôrte bine repre-
sentat. Frumseţea fetelor noastre a impus
şi străinilor.

Comitetul aranjator din partea sa
a făcut tot posibilul. Sala de dans a
fost străformată într'o mică dumbravă. Plân-
tele felurite împrăsciau un miros plăcut.

Animaţia a fost mare. Tinerii par
că nu voiau să scie de oboselă nici atunci când
dorile le aduceau aminte, că timpul petre-
cerii lor s'a terminat.

Costumul naţional a fost şi el re-
presentat la balul Asociaţiunii, dară nu
după cum s'ar fi aşteptat. Porturile nu erau
românesci sau nu erau dintre cele frumo-
se. Aşa nu s'a putut distribui premiul de doi
galbini, destinat pentru cel mai frumos
costum ardelenesc. Totuşi așa s'a făcut, de

pentru astă-dată costumul românesc a pier-
dut faţă cu costumele nemţesci. Dar pardon!
nu costumul românesc. Costumul româ-
nesc n'a pierdut chiar nimic. El rămâne
mai pre sus de ori ce haină nemţescă: numai
să fie românesc.

Fie aceste dise în trecăt şi fără su-
părarea celor ce au purtat costume. Ra-
portorii foilor tot-de-una trebuie să şi critice.
De astă-dată critica lovesce în costume.
Dar bine să se însemne, că nu în costume
românesci, carele numai laude pot să primescă.
Încolo purtătoarele costumurilor de si-
gură se simţesc recompensate prin petrecerea
plăcută, ce o au avut la bal.

Musica balului a prestat cea a regi-
mentului domestic din Sibiu.

O singură observare la dansuri. Ro-
mânii nostri ar trebui să se deprindă mai
mult în dansurile naţionale românesci. Nu
ne prea recomandăm străinilor, când nu
cunoaştem dansurile noastre naţionale. Cu
câtă însuţire dansază fraţii şi surorile ma-
giare „Csárdás“-ul? Al noştri — onore
exceptiunilor — par că jelesc pre cineva,
când dansază jocuri naţionale.

Venitul balului după cele auzite a fost
fôrte mulţamitor. Şi asta încă e ceva.

Dar despre concertul de unde să încep
a vă scrie?

Încep cu aceea, că reproduc pro-
gramul:

Sala din Gesellschaftshaus.

Concertul

corului de plugari din Chisletu cu concursul
capelei oraşului în Sibiu.

Programul:

1. Marşul lui Mihailu.
2. „Tătarul“, cor de S. Nasievici.
3. Ouverture „Semiramide“, de G. Rossini.
4. a) „Dis'a badea“, cor de G. Musicescu.
b) „Arcaşul lui Ştefanu Vodă“, cor
de C. S. Porumbescu.
5. Melodii românesci, cuadril de P.
Hermann.
6. a) „Răsăi lună“, cor de G. Musicescu.
b) „Baba şi Moşnegul“, cor de G.
Musicescu.
7. Fantasia din opera „Der Freischütz“,
de C. M. v. Weber.
8. „Junimea parisiiană“, cor de Adam.
9. Inima mea pentru a ta, vals de
Ivanovici.
10. „Hora Dobrugă“, cor de N.
Popovici.
11. Sunete române, potpourri de P. Hermann.

curtea împărătească fără a se mai întrebă și părerea și a se cere și votul clerului. Esistența acestei faime se vede din o epistolă de dto 13 Decembre 1714 scrisă de Mihailu Puiu și Ștefanu Rațu curatorii bisericeii românești către primatele Ungariei, în carea se cetesce: „Sane non esset cautum ipsis episcopum obtrudere; sed secundum jam citatum clementissime collatum privilegium caesareum propriae eorum electioni committere.“ Adecă n'ar fi lucru înțeleptu, să li-se impună episcopu, ci să li-se lase să-și alegă ei înșiși pre episcopu după privilegiul împărătescu deja citat și preagrătosu datu.¹⁾

Privilegiul, la care se provacă curatorii bisericeii românești (a Leopoldo imperatore curatores Valachorum creati), este diploma împăratului Leopoldu numită a doua de dto 19 Martie 1701. Însă cu tôte că în articolul XII alu acestei diplome se dice, că au să se propună Regelui *trei persoane* spre alegerea și întărirea uneia de episcopu, totuși se pare, că alegerea proximă după anularea alegerii lui Wenceslau Frantz nu s'a făcutu în sensul acelei diplome, de-orece Davidu Maxai notarū publicū în Transilvania, curatorū alu clerului greco-catolicu și asesorū juratū alu comitatului Dobăcei ast-felū scrie: „Contigit interea e vivis decedere Athanasium, praesulem unitorum, cujus loco suffragiis omnium candidatus est Ioannes Pataki.“²⁾ Adecă pre românește: „S'a întâmplatū într'aceea, că a muritū Atanasiu, arhierulū uniților, în locul căruia cu voturile tuturor a fostū candidatū Ioanū Pataki.“ Din acestea se vede, că Ioanū Pataki succesorulū lui Atanasiu a fostū uniculū candidatū alu clerului greco-catolicu, și ast-felū nu s'au propusū trei persoane Maiestatii Sale Regelui.

După mórtea episcopului Ioanū

¹⁾ Ibid. pag. 403.

²⁾ Nilles Symb. I. p. 409.

³⁾ Nilles, Symb. v. I. p. 486, 487.

Pataki întâmplatū. în 1727 s'a ținutū sinodū electoralū în primăvara anului 1728. Sinodulū acesta este descrisū de scriitorulū contimporanū Franciscu Kazy, la care cetimū: „Prima aestate anni 1728 Alba-Carolina clerum universum collegit. Itum dein in suffragia, quae temperante Patre Adamo, sine strepitu, eo omnia decurrerunt, ut *candidati*, qui exierunt, ad tantum munus cum dignitate sustinendum idonei viderentur.“³⁾ Adecă: În primăvara anului 1728 a adunatū totū Clerulū. Au purcesū după aceea la voturi, cari sub influința părintelui Adamū (Fitter) fără sgomotū au eșitū tôte ast-felū, încatū candidații s'au părutū destoinici a purtā cu demnitate unū oficiū atātū de mare. Din cuvintele acestea se vede, că pre lângă Ioanū Inocențiu Clain au fostū candidate de episcopū din partea clerului și alte persoane vrednice, ér numărulū *ternariū* alu acestorū persoane apare din diploma regelui Carolū VI de dto 17 Aprilie 1728, unde se cetesce: „Quem in finem benigne indulsumus et volumus, ut clerus ille unitus, in certo loco et termino per Vos ipsi competenter praefigendo, confluat *triaque subjecta apta, idonea et qualitatibus ad id necessariis rite ac debite praedita* e confluxu suo, penes clementissimam instantiam suam Nobis pro benigna electione et nominatione Nostra humillime proponat.“¹⁾

Este deci evidentū, că primulū casū, cândū clerulū nostru a alesū și propusū *trei* persoane de episcopū, a fostū la anulū 1728 cu ocaziunea alegerii episcopului Inocențiu Clain, și de atunci până în ziua de astăzi totū *trei* persoane s'au alesū din partea clerului. Ar fi foarte interesantū, să se scie, că pre ce basă s'a introdusū datina de a se candidā *trei* persoane, dar despre acēsta vomū tractā în numărulū proximū.

¹⁾ Ibid. v. II. p. 498.

Adunarea genesală a „Asociațiunii Transilvane“.

Sibiū, 29 Augustū 1892.

Alaltăeri și eri cea mai veche reuniune culturală românească și-a ținutū adunarea generală ordinară a 31-a aci în Sibiū. Ședințele și-le-a ținutū adunarea în sala cea mare din casa comitatului. S'a adunatū aci foarte multă lume, bătrāni încăruntți în lupta neîncetată pentru nēmū și limbă, bărbați și tineri, cari suntū gata a continuā lupta aceea, toți plini de interesū față cu înflorirea „Asociațiunii“. Afară de cei interesați mai de aproape vedū și mulți oșpeți din România.

Ședința primă o deschise dlū George Barițiu, octogenarulū președinte alū „Asociațiunii“ prin o cuvintare, în care desfășurā mai alesū cauzele, pentru cari starea materială a „Asociațiunii“ încă și astăzi este relativū foarte modestă. Dnsulū arată în calculū aproximativū, câte milioane au jertfitū și jertfescū Românii din Ungaria și Transilvania deși nu pentru fondulū „Asociațiunii“, dară totuși pentru urmărirea scopului, ce și-l'a prefriptū „Asociațiunea“, adecă pentru înaintarea culturală a poporului românū. Cuvintarea și-o închie cu salutarea celorlū adunați și dechērā apoi ședința de deschisā.

După ce la propunerea dlui Partenie Cosma se esmite o comisiune de trei pentru înscrierea membrilorū noi și încassarea taxelorū dela membrii vechi, președintele invitā pre cassariulū „Asociațiunii“, să implinēscā apelulū nominalū.

După acesta se cetesce raportulū generalū alū comitetului și aclusele aceluia, precum și raportulū comitetului asupra concursului literarū și a lucrărilor literare, cari au intratū și în parte s'au premiatū din suma pusā la dispozițiunea comitetului ori celū puținū au meritātū a fi lăudate.

Pentru censurarea rațiociniului și a proiectului de budgetū s'a alesū o comisiune de trei. S'a alesū apoi o altā comisiune asemenea de trei pentru esaminarea raportului generalū și a eventualelorū propunerū.

Președintele pune conformū programului la ordinea zilei subțternerea eventualelorū propunerū. Dlū Parteniū Cosma propune a se

Corū de plugari. De multe ori am cetitū de coruri de plugari. Imi și făceam adese închipuire despre ceea ce va să cuprinđă conceptulū *corū de plugari*. Căci dóră audit'am destulū plugari romāni cāntāndū, și din cele ce am auditū, imi puteam forma apoi conceptulū *corū de plugari*. Numai să nu fi pusū pre cineva pécatele să dorēscā a audī unū concertū alū acestui corū. Preste totū vorbindū am avutū ocazie a observa, că poporulū nostru, celū din Ardélū, lasā cultivarea artei în grijea țiganilorū. Credū, că nu era numai a mea convingerea acēsta experimentală.

Dar nu este așa. Concertulū corului de plugari din Chisētēū a fostū — după părerea mea — o adevēratā isbindā culturală. Oșpeții cei mai mulți — sala cea mare a Gesellschaftshaus-ului erā îndesuitā — a venitū la concertū cu propusulū firmū de a se uita printre degete și de a se face, că nu vede defectele. Dar n'au avutū nici o lipsā de propusulū acesta.

Cu ceva după terminulū statoritū capela orașului Sibiū a începutū concertulū intonāndū marșulū lui Mihaiū. Sunetele romāne electrisarā deodată tótā adunarea, și micū cu mare începurā toți cei de față a aplauda. După ce încetarā sunetele marșului, trecu o paușă scurtā, și apoi se suirā pre podiū plu-

gariū din Chisētēū, în portulū lorū de sērbătore. Publiculū fi întâmpinā cu aplause însuflețite, și ce să veđi, plugarii nu se turburarā, ci se puserā în rîndū, și la sēmnilū dirigintelui sēu începurā a esecuta numărulū 2 din programū: *Tătarulū*. Cāntarea acēsta, ca să spunū adevērulū, mi-a displicutū, cândū am vedut'ō pusā în fruntea programului. Ea este așa de imblătitā, — grăescū ca Ardelenū pre nemțesce, — cātū vrēndū nevrēndū compătiam pre cei de pre podiū, cari sermanii de ei voiaū să desfăteze audulū celorlū adunați și mai alesū audulū nostru alū Sibiēnilorū, cari suntemū dedași a ne desfăta ascultāndū musica clasică germānā. Dar acūși imi trecu voea de a mai compătimi pre alții, și începui a ne compătimi pre noi pre Sibiēni. În urma stîmpērării admirabile, cu care esecutarā plugarii din Chisētēū cāntarea acēsta, — fie dīsū între noi, cāntarea acēsta până acum o audisem numai sbieratā, — și în urma precisiuniū lorū încă și mai admirabile armonia cea simplū și neforțată a acesteii cāntări vibra acūși în urechile mele întâia dată așa, precum erā ea pusā pre hārtie. Cândū încetarā plugarii, încetā și preocuparea mea față cu acestū corū de *plugari*.

Nu e mirare deci, că numărulū 3 nu-lū ascultai cu atențiunea, ce o datoresce lui

Rossini publiculū precepătoriū de musică. Cefalaltū, cari erā de față, se vede că erā de acordū cu mine: ei încă așteptā cu nerăbdare, să trecā programulū érași la musica națională.

Érā se suirā pre podiū plugarii din Chisētēū. Acum se înfățișarā și băeții și femeile corului, îmbrăcate în portulū sēu de sērbătore, capetele lorū împodobite cu podobā scumpā și pitorescā. Aplausele publicului erupserā asemenea unei furtune. Și după ce încetā furtuna acēsta, ceriulū se limpeșce, marea se liniștesce, — linū și limpede trecū prin salā poporalele sunete ale cāntării *Dis'a badea*. Să fie óre sunetele acestea sunete eșite din guri de țeranī și țerance, cari se espunū arșitei, vînturilorū și recelei pentru a-și mănānca pānea în sudórea feței sale? Nu este cu puțință! Și totuși este așa!

Și așa mai departe. Nu conținuū, căci nu voiū să grăescū acum despre comisiunile esecutate, ci despre esecutarea lorū, și apoi dacā ași conținuā, și din întâmplare șirele acestea ar cādē în mánile plugarilorū din Chisētēū, — voiam să dicū, că ei s'ar prea încrede. Dar de ce să nu spunū macarū convicțiunea, ce mi-o am căștigatū cu ocaziunea acestui concertū? În centrele Ardélului, pre unde s'au formatū coruri romānești, adevēratū că s'au aflatū puteri singuraticē

insărcinată comitetul, să aşternă Adunării generale din anul viitor un proiect de întregire şi eventual de modificare a statutelor „Asociaţiunii”, ceea ce este de lipsă în urma împrejurărilor politice schimbate dela întemeierea „Asociaţiunii” încôce. Dl. *Arseniă Vlaicu* propune a se întocmi de aci încolo programul Adunărilor generale aşa, cât să se câştige timp şi pentru pertractarea de cestiuni literare, ştiinţifice, economice în Adunările generale. Ambele propuneri se transpun în comisiuni esmise pentru examinarea eventualelor propuneri.

Urmându la ordinea zilei esmiterea unei comisiuni, carea să candideze pre membrii comitetului central şi pre oficiali pre periodul 1893—1895, dl. *Ioan V. Rusu* propune, ca această comisie să se compună din cinci membri, şi cetesce lista acestor membri compusă de dînsul. Adunarea primesce lista propunătorului.

Se cetesce apoi scrisoarea, prin care despărţimintul Năseudă invită adunarea generală pre anul viitor la Năseudă. Adunarea întimpină invitarea acesta cu aplause şi o străpune comisiunii pentru examinarea propunerilor.

După ce se cetiră şi telegramele felicitătoare, dl. *Nicolai Vecerde* ceti raportul comisiunii esmise pentru înscrierea de membri noi şi încassarea taxelor dela membrii vechi.

Dl. *Silvestru Moldovanu* rostesc apoi disertaţiunea sa „Apele Ardélului”, carea a fost ascultată cu interes.

La 2 ore s'a închiată şedinţa primă.

Banchetul a fost în pavillonul celui spaţios din gradina Hermann. Aranjarea banchetului a fost pre deplină îndestulătoare. Dar oşpeţii au fost numai ca la 170, şi dispoziţia încă nu le-a fost chiar destul de bună. Şirul tostarilor l'a deschis preşedintele pentru Mafestatea Sa. Urmă apoi dl. vicepreşedinte *Dr. Ilarion Puşcariu* arătându, cum Sibiul tot-deuna a premersu altor cetăţi întru îmbrăţişarea culturii, ştiinţei şi artei, mulţămindu Sibiului, pentru că a primit în sinul său Adunarea din astă an, şi ridicându pâharul pentru magistratul cetăţii şi pentru membrii lui cei

mai escelente ca cele din corul acesta de plugari, dar disciplină aşa de admirabilă, dulcătă aşa de farmecătoare eu unul n'am aflat necum în celealalte corurile noastre, dar nici chiar în cele germăne. Voră dice pôte alţii, că m'am înşelat. Eu le răspund, că mi-ar plăcé, să fie aşa.

Onóre deci corului de plugari din Chisătă! Onóre mai alesu conducătorului acestui cor, părintelui *Lucian Şepeţan*.

Însufleţirea publicului ajunge la culme, când în urma aplauselor, ce au erupt după numărul 10, corul întregu întoneză *Deşteptă-te Române*. Şi aplausele se renouă érá şi érá, în vreme ce orchestra esecuta *Sunetele române* din numărul 11.

Dar veţi dice acum, că să mai şi închei, căci spaţulul foii noastre este îngust şi prin urmare şi scump. Fie dar voea Dvóstre. Însă morala acestui concert să nu vă pună păcatele să nu mi-o tipăriţi. Étă-o: Dacă în Chisătă este cu putinţă aşa ceva, de ce să nu fie cu putinţă şi pre airea? Şi apoi cât bine ar urma, câte rele s'ar curma, dacă poporul nostru în timpulul său liber s'ar cuprinde şi pre airea asemenea celui din Chisătă cu nobilitatea sa proprie prin mijlocirea muzicii!

de faţă, primariul şi căpitanul cetăţii. Dl. *Hochmeister* primariul Sibiului răspunde în limba germăna salutându pre oşpeţii români şi invitându-l a lucra şi de aci încolo în bună înţelegere cu compatrioţii lor întru promovarea culturii. Dl. *Nicanoru Frateşu* în numele despărţimintului Sibiului bineventeză cu cuvinte căldurose pre oşpeţii, cari au convenit aci la Adunare. Dl. *Dr. Augustin Bunea* desfăşură cu cuvinte însufleţitoare meritele preşedintelui şi ridică pâharul pentru preşedintele şi comitetul central al „Asociaţiunii”. Mai grăiră apoi între alţii dl. *Ioan Germanu* pentru poporul românesc, érá dl. *Dr. Alesandru Mocsonyi* arătându cu logică limpede, că numai cultura naţională este cultură adevetată.

Séra a fost bal în Gesellschaftshaus. Despre acesta scriu într'un raport special.

Eri după s. Liturgie se adună membrii „Asociaţiunii” éráşi la şedinţa în sala comitetului. Se adună şi mulţi tereeni din comunele mai de aprópe.

Se verifică mai întâi protocolul şedinţei de alaltăeri şi se cetesc telegramele de felicitare. Apoi urmază raportul dl. *Arseniă Vlaicu* ca referent al comisiunii esmise pentru censurarea raşionului şi a proiectului de budget. Comisiunea s'a convinsu, că raşionul „Asociaţiunii” se află în bună regulă, şi că la internatul şcolii de fete după acoperirea tuturor speselor a rémasu un mic venit curat din didactru şi din taxele de întreţinere ale elevelor. Referentul raporteză mai departe, că „Asociaţiunea” administreză până acum separat de fondulul său unele sume depuse de singuratici fundatori, şi că pentru uşurarea administrării ar fi scopos, ca unele dintr'insele întru cât admite identitatea destinaţiunii cu cea a fondului „Asociaţiunii”, să se contopescă cu acestu fond, érá altele, p. es. fondul de teatru, să se străpună reuniunilor, cari administreză şi ele fonduri de aceeaşi destinaţiune.

Acestei propuneri i-s'a opus *Dr. Augustin Bunea* din punctu de vedere al pietăţii faţă cu respectivii fundatori şi al îndemnului pentru alţii, érá dl. *Dr. Aureli Isacu* din punctu de vedere iuridic. După o desbatere viuă Adunarea a primitu propunerea dl. *Ioan V. Rusu*, ca comitetul până la Adunarea generală proximă să pregătescă în cestiunea acesta un proiectu motivat.

Adunarea dă comitetului centralu cu recunoscintă absolutoriul cerut.

A urmatu apoi raportul comisiunii esmise pentru examinarea raportului comitetului centralu despre activitatea sa din anul trecut. Referentul *Dr. Vasiliu Hossu* raporteză cu terminu plini de laudă meritată despre zelul şi abnegaţiunea, cu care comitetul centralu preste totu şi membrii lui singuratici au urmăritu realizarea scopului ce şi-l'a prefaptu „Asociaţiunea”. Afară de despărţimintul Alba-Iulia, Cluşi şi Gherla celealalte tóte desvóltă activitate urmărind şi ele scopul „Asociaţiunii”.

Referentul recomăndă apoi Adunării, să primescă propunerile făcute de dnii *Partenie Cosma* şi *Arseniă Vlaicu* în şedinţa primă. Asemenea propune şi primirea invitării la Năseudă. Adunarea le primesce.

După aceea a raportat, dl. *Nicolai Vecerde*, că s'au mai înscrişu mai mulţi membri pre viaţă şi ordinari.

Apoi urmă raportul comisiunii de candidare. Adunarea alege prin aclamare pre membrii comitetului centralu şi pre oficiali aşa, precum îi propuse referentul comisiunii dl. *Dr. Augustin Bunea*, şi anume:

Preşedinte *Georgiu Barişu*, vicepreşedinte *Dr. Ilarion Puşcariu*, membri ordinari *Nicanoru Frateşu*, *Ioan Hannia*, *br. David Urs de Marginea*, *Parteni Cosma*, *Iosif Şuluşu*, *Zacharie Boiu*, *Ioan V. Rusu*, *Ioan Papiu*, *Ioan Creşu*, *Ioan Popu*, *Leontiu Simonescu*, *Dr. Corneliu Diaconovich*, membri suplenţi *Onoriu Tilea*, *Dr. Ioan Crişanu*, *Dr. Amos Frăncu*, *Nicolai Toganu*, *Gerasim Candrea*, *Matei Voileanu*, secretariu primu *Zacharie Boiu*, secretariu al doilea *Dr. Amos Frăncu*, cassariu *Gerasim Candrea*, controlor *Nicanoru Frateşu*, bibliotecariu *Nicolai Toganu*.

Verificarea protocolului şedinţei se lasă comitetului centralu să o împlinescă.

Eshauriatu fiindu programul, preşedintele mulţămesce în numele său şi alu comitetului centralu pentru încrederea Adunării generale, mulţămesce totodată celor de faţă, că adunându-se au manifestat atăta interes faţă cu „Asociaţiunea”. La cari dl. *Ioan Germanu* la închierea şedinţei doresce preşedintelui încă zile multe şi bune, ca şi de aci încolo să se pótă jertfi pentru binele şi înaintarea poporului său.

Aséră a fost concertu în Gesellschaftshaus. Despre concertul acesta raportează asemenea în specialu.

Revistă bisericăscă.

Din Patrie.

Cestiunea vicariului primaţialu cu reşedinţa în Budapesta se vede că se apropie de resolvire. După cum se anunţă, canonicul din Poşon *Ferdinand Cselka* a decherat, că primesce cu mulţămită oficiul de vicariu primaţialu, ce i-s'a oferit.

Faţă cu faimele respândite de unele diare referitoru la restaurarea scaunului mitropolitanu din Agram „P. Cor.” aduce scirea, că până acum în cestiunea acesta nimic nu s'a hotărît. Cestiunea persoanei, carea va avé să fie numită mitropolitu în Agramu, o va decide consiliul ministrilor, ce se va întruni în 10 Septembrie.

Austria.

Martu în 30 Augustu s'a deschis în Laibach marea adunare a catolicilor sloveni şi s'a închiat în ziua următoare. La adunare s'a insinuat o mulţime aşa de mare de participanţi, câtu succesul frumos al ei nu sufere îndoelă. După ce vomă fi primitu informaţiuni mai detaiate, vomă comunica şi noi succesul acesta.

Germănia.

Martu în 30 Augustu s'a deschis în Mainz a XXXIX mare adunare a catolicilor din Germănia. Însemnătatea acestor adunări ale catolicilor germăni este fórte mare nu numai din privinţa bisericăscă, ci şi din privinţa politică şi socială. Aşa amintim între altele, că din adunarea dela an. 1852 s'a pornit propaganda pentru întemeierea reuniunilor catolice de sodali, şi din cea dela

an. 1871 s'a pornit combaterea glorioasă a Kulturkampfului inscenat de Bismarck. Cea din anul acesta are asemenea mare însemnătate, pentru-că era de prevădută, că într'însa se va satori devisa catolicilor cu privire la reintroducerea caracterului confesional al școlilor. Deviza acésta firesce că nu va pute cuprinde altceva, decât că conștiința catolicilor germâni nu pôte să se liniștească, până când nu se va restabili caracterul acela al școlilor.

Ședințele s'au ținut sub presiunea deputatului Dr. Porsh din Breslau. Dintre rezoluțiunile ședinței prime unele se referesc la *serbarea demnă a jubileului episcopesc de 50 de ani al Sântiei Sale*, și anume: Colectă extraordinară pentru filerul s. Petru, peregrinaj la Roma și la locurile de peregrinaj de prin Germania, fundațiunii pie întru amintirea perpetuă a numelui Sântiei Sale, aranjarea unei adunări solemne în ziua jubileului. De executarea acestor concluse se va îngriji o comisiune condusă de principele Löwenstein. — O altă rezoluțiune provocă pre catolici, să nu sprijinească presa, carea nu-și vedește coloritul. — A treia rezoluțiune ecomandă păstorilor sufletești, să introducă pretutindenea „*Reuniunea mamelor creștine*”. — A patra rezoluțiune se referesc la *causa scolastică*: 1. Se îndreptă în contra propagandei ideilor anticreștine de pre catedrele școlilor germâne superioare, de orece ideile acelea răslătesc socialismul și pregătesc disolvarea societății. 2. Arată dreptul neprescriptibil al părinților catolici de a da pruncilor săi creștere catolică și dechără, că creșterea catolică se pôte asigura numai cu conlucrarea bisericeii. Chiar de aceea pretinde cu tărie susținerea, respective restabilirea școlilor confesionale populare și superioare și concederea dreptului de a da instrucțiune religioasă în toate școlile. Așteptă, ca în toate școlile, în cari umblă și școlari catolici, să se folosescă numai manualele de acelea, cari întru nimica nu vatemă conștiința catolică. 3. Provocă pre catolici, să folosescă toate mijlocele legale, ca să se asigureze cât mai curând drepturile acestea ale părinților catolici. 4. Provocă pre catolici, să între în „*Reuniunea Canisius*” formată spre asigurarea instrucțiunii religioase, și presa, ca se începă propagandă în interesul acestei reuniuni.

Adunarea a XL-a din anul viitor este invitată la Bonn.

Anglia.

Se scrie, că Pontificele ar fi incredințat arhiepiscopului de Westminster comisiunea de a asigura pre Gladstone despre spriginul bisericeii în resolvirea cesiunii irlandeze și a-l împărtași cu o cale, că renoirea legăturii diplomatice cu Scaunul apostolic ar înaintă foarte scopul noului guvern.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Precum anunță „*Wiener Allg. Ztg.*”, este deja certă, că în locul ambasadorului din Berlin Emeric Széchenyi se

va numi *Ladislav Szögyény*, până acum ministru a latere.

Cu privire la satorirea definitivă a budgetului de pre anul viitor, precum se afirmă din parte semioficiasă, consultările se vor începe numai după 10 Septembrie.

Din Fiume se telegrafază, că în 31 August comisiunea camerei comerciale și industriale de acolo era a ținut o consultare în obiectul portului liber. Pertractarea și conlusul îl tănuiesc.

Anglia.

După informațiunile lui „*Daily Chronicle*” punctele cele mai de frunte ale invoieii dintre cabinetul Gladstone și dintre partidul irlandez sunt următoarele: Legislațiunea irlandeză actuală să rămână în vigore încă pre cinci ani. Poliția și justiția vor rămâne subordonate parlamentului din Dublin. De prisosul fundațiilor bisericești dispune legislațiunea irlandeză. Va fi un singur oficiu vamal, și parlamentul irlandez nu va ave voce să impună vămi deosebite. Regina are dreptul de veto, care-l va pute deprinde la sfatul ministrilor englezi. Trei dec de deputați irlandezi rămân în parlamentul englez.

Germânia.

Cestiunea serviciului militar activ de doi ani, după cum spun informațiunile cele mai nouă, a ajuns erași în stadiul acela, în care se afla ea înainte de asta cu două săptămâni, mai înainte de ce împăratul Wilhelm s'a pronunțat în contra serviciului activ de doi ani. Cele mai multe foi germâne aduc scirea, că proiectul de lege respectiv este deja pregătit și în anul viitor cam prin luna lui Martie Reichsrathul îl va desbate. Despre cuprinsul proiectului de lege spun aceleași foi, că serviciul activ de doi ani nu se va satori ca principiu, ci se va începe a se executa în praxă așa, că ostășimea cea din anul al treilea de serviciu activ o vor dimite acasă cu concediu condiționat.

Rusia.

Rusia înainteză tot mai afund în Asia centrală. Sub cuvint, că au să apere pre comercianții ruși contra turburărilor născute din cauza colerei, trupele rusești au străbătut în provincia persică Astrabad. Dela China se încercă colosul de Nord să ocupe Pamir-ul, care e un ținut deșert, dară de mare moment din punct de vedere strategic.

Scirile cele mai nouă spun, că Tarul mai pre urmă s'a învoit în retragerea ministrului de finanțe Vișnegradski. Acestuia sănătatea sdruncinată nu-i mai concede a rămâne în oficiu. De următorii al lui se va numi Witte.

După o lege publicată la 10 Aug. a. c. cei ce vind țerenilor bucate pre camătă, vor fi pedepsiți cu închisore până la 6 luni, și diferența de preț se va restitu cumpărătorilor.

Serbia.

Abia a luat în mână noul ministru liberal frinele guvernării, și în

capitala Belgrad s'a și ținut o adunare mare de popor și după exemplul acesta al capitalei în țera înregă s'a început o mișcare a poporului îndreptată în contra regentului și a guvernului. Radicalii, cari dispun de majoritate în parlament și se bucură de simpatia majorității poporului, protesteză în contracutezării liberalilor, cari deși dispun în parlament numai de unsprezece mandate, totuși au fost așa de obraznici, de au primit asupra-și comisia formării unui cabinet liberal.

America sudică.

Republicele din America sudică ne presentă o tristă imagine de decădintă politică. În *Venezuela* în urma revoltelor continue domnesce dreptul pumnului. Soldații își permit tot felul de escese, de cari nu sunt cruțați nici chiar reprezentanții statelor străine. Precum se anunță, unii ofițeri din armata regimului au voit să ia cu puterea caii ambasadorului germân Kleist. Dela consulul general al Danemarcei au și răpit în realitate caii din grajd. Când consulul s'a plâns guvernatorului, acesta i-ar fi răspuns: „*Noi nu ne temem de tunurile Danemarcei.*” În *Bolivia* încă nu e suprimată cu totul revoluțiunea.

Corespondințe.

Sucuthardă, 14 August 1892.

Clarissime Domnule Redactor!

Precum în prețitul diar, ce redigeați, a fost anunțat încă mai înainte, în 1 August st. n. ziua sântului Profet Ilie în comuna Sucuthardă s'a îndeplinit actul sântirii bisericeii nouă, carea s'a zidit prin concursul marinos al mult prețitului stimat de toți econom din loc Simion F. Negruț cu fii săi Susana măritată Câmpianu, protopopă în Elisabetopole, Ioan F. Negruț profesor preparandial în Blași, Dr. Emiliu F. Negruț medic cercual în Sintereag și Iosifu F. Negruț econom în loc, cari din devotament cătră noi, ca cătră poporul din comuna lor natală și îndemnați dela Spiritul sântă au jertit dela sine-și o suma de 4300 fl. v. a. și cari ca să dea actului început însemnătate, și ca mărirea țilei să se ridice cât mai splendid, înțimplându-se un atare cas într'o comună abia în restimp de 3—4 secli, înși-și Domniile lor, anume M. On. D. profesor Ioan F. Negruț și cu fratele său Dr. Emiliu F. Negruț sosind aci cu o di mai înainte, au întreprins lucrul pentru aranjarea atât din afară, cât mai virtos din lăuntru a bisericeii, așa cât au împodobit în modul cel mai estetic și plăcut atât jurul bisericeii cu ramuri de copaci și ierbă cu flori ér internul Pauf înfrumșetată cu ornamente, icone prețioase. Așa Spectabilul Domn Dr. Emiliu F. Negruț a donat 5 icone depinse pre pânză cu olei de mărirea de 80—100 cm., o cruciță frumoasă în preț de 20—24 fl. v. a. M. On. D. Profesor Ioan F. Negruț ne-a dăruit 2 strane în preț de 25 fl. v. a., un rind de vesminte pentru diacon și 4 icone erași frumoase, ér la olaltă frați: Susana, Ioan și Emiliu încă un luster de sticlă în preț de 35 fl. v. a., preste tot au luat făclii, lumini etc. în preț de 15 fl. v. a.

Matrona și maica multor sărați și miseri, anume Anișca Dulogă n. F. Negruță, preuțasă văduvă în Blăși, carea ca născută în comuna acesta nu și-a uitat de noi, ne-a procurat un clopot nou cu prețul de 115 fl. v. a. Ună economă din Gheolțu cu numele Têrnoviană Ioană încă ne-a donat o iconă în preț de 4—5 fl. v. a.

Cu ocaziunea actului sântirii, care s'a început la 3/4 la 8 ore antemeridiane și a durat până la 1 oră postmeridiane, numa decât s'a vădit îndesuindu-se popor din toate locurile și inteligență și din alte comune aducându vesminte și alte ornamente bisericesci pentru a se binecuvîntă împreună cu toate cele noue procurate pentru biserica noastră, ceea ce abia în cimiteriul bisericeii cu ocaziunea sântirii apei s'a putut săvârși. Clerul a fost de față ca 25 preoți, inteligență preste totu ca 80 de persoane, er popor de pre la sate ca 1600 suflete. Nu eră chipu și modru de a pătrunde poporului în biserică. Ceremonia s'a îndeplinită în modul cel mai evlavios și ridicător de inimă, er mai virtuos pre timpul serviciului lăzindu-se ca fulgerul trista scire, că neuitatul nostru Părinte și Mitropolit a adormit, clerul abia s'a putut reculege și cu fețe triste și posomorite a început și continuat actul sântirii. Actul acesta l'a condus Magnificul Dnă delegat episcopesc Canonicele Ioan P. Papiu cu 4 protopopi și 12 Preoți. După cetirea santei Evanghelii la Liturgie Magnificul Domnă delegat episcopesc a ținut o cuvîntare despre puterea rugăciunii și aducere de jertfă la sânta maică biserică, în carii accentuându buna dăruire prin elocința sa a stors lacrimi din mulți ochi. Ca diaconi au servit M. O. D. Ioan F. Negruță și I. Lessiu, profesor preparandial în Gherla. La sinea santei Liturgii preotul local a ținut poporului adunat o cuvîntare de mulțămîntă fondatorilor bisericeii și tuturor binefăcătorilor ei. Corul plugarilor din locu a executat cântările bisericesci. După sinea santei Liturgii totă inteligența a fost invitată la un prânzu comunu la economul Simeon F. Negruță. Din cauza jeli mari pentru adormirea Mitropolitului vorbirele îndatinate la ocaziuni de acestea nu s'au rostite.

Pentru înfrumșetarea internă a bisericeii cu ocaziunea aceea au binevoit a parui: Magnif. Dnă Canonică Ioan P. Papiu 2 fl., Ioan Lessiu prof. prep. 1 fl., Ioan F. Negruță, profesor preparand. 2 fl., Anna Fekete Negruță 3 fl., Moldovanu Simon din Gherla 5 fl., Iosif Fekete Negruță econom 2 fl., Alesandru Bene protopop 1 fl., Vasiliu Pușcariu protopop 1 fl., Soos Ferencz notariu 1 fl., Andreiu Truța asesor la scaunul orfanalului din Cluș 3 fl., Iovu Grubureanu notariu 1 fl. 50 cr.

Cu totă stima **Gregoriu F. Negruță.**
preot local.

Noutăți.

Binecuvîntarea noului internat de băieți s'a săvârșit în Blăși în 31 Augustu prin Rmul canonic Alesandru Grama. Cântările le-a executat corul plugarilor din Chisetteu. La actul acesta religios au asistat și mulți străini, cari au adus prunci la școlile din Blăși.

Clasă paralelă la gimnaziul din Blăși. Conferința profesorilor dela gimnaziul român gr. cat. din Blăși avend în vedere

concursul mare al tinerimii studioase a decis, ca în anul acesta clasa primă la acestu gimnaziu să aibă două despărțiminte paralele. Preaveneratul Consistoru Mitropolitanu a aprobat deciziunea acesta. S'au înmatriculat în aceste două despărțiminte 120 de școlari, maximul concesu prin lege.

Dieceza Lugovină. Se escrie concursu cu terminul până în 15 Septembrie n. a. c. pentru următoarele stațiuni cantoru-docentale: *Ostrovul mare*, protopopiatul Ulpiei Traiane, cu emolumente: Salaru 200 fl., lemne focale, cuartir, competențele de lecticală și de stola cantorală îndatinată. *Chizdia*, protopopiatul Timișorei, cu emolumente: Salaru 120 fl., venitele cantorale cam 20 fl., 9 orgii de lemne focale, 1200 litre grâu, 1200 litre cucuruz, folosirea a 2 jug. 1044° fenață, a 1 jug. 1391° arătoriu și cuartir.

Maiestatea Sa nu merge la Lemberg. După cum se anunța din Viena, Maiestatea Sa avend în vedere pericolele, cari se potu nasce în privința sanitară în urma concursului de masse de popor, a renunțat la călătoria în Lemberg.

Denumire. *Iosif Popu* jude la tabla regescă din Cluș a fost numit jude la Curia regescă.

Concert. Corul plugarilor din Chisetteu în drumul său către casă s'a oprit Mercuri în 31 Augustu în Blăși, ca să concerteze și aci. Concertul s'a întâmplat cu binevoitorul concursu al dșorei Melania Brândușan și al fraților Iacob și Traian Murășian. După cele ce publicăm în foșora numărului de față despre concertul din Sibiu, nu aflăm de lipsă a mai adauge fără numai că publicul numărös, care a asistat la concertul din Blăși, a fost surprins plăcutu preste așteptare.

Școlă de vigili de pădure în Transilvania. Ministrul de agronomie în cuvîntul de deschidere a espositiei de vite, ce s'a aranjat în Cluș, a făcutu decherea, că înființarea unei școle de vigili de pădure în Gurghiu pre teritoriul dominiului coronei a ajuns în stadiul de a se realiza.

Căpitănu alu Bucovinei este numit din partea Maiestății Sale *Lupu* deputat din Reichsratul imperial și din Landtagul Bucovinei.

Sunt de ajuns puscile. Nu de mult s'a răspândit scirea, că fabrica de arme din Steyr a disolvat filiala sa din Viena. Acum aduc diarele scirea, că fabrica a dimis și în Steyr cinc mil de lucrători. Cel mai mulți dintr'insii merg în America, alții în Budapesta, alții în fabricile din Belgiu și din Franța, ca să-și câștige pâne. Causa dimerii lor este, că avem destule puscii. Monarchia noastră și-a acoperit totă lipsa de puscii, eră din străinătate nu sosesc comande mai considerabile.

Calea ferată Sibiu—Turnul-roșu. Probarea tehnică și politenescă a acestei căi ferate vicinale în înțelesul ordinațiunii ministrului de comunicațiune a trebuit să se întimplă er în 2 Septembrie sub conducerea secretariului ministerial Papp Arpad. Calea acesta lungă de 31.5 km. are însemnătate și pentru comunicațiunea internațională. Ea va ave adecă să împreune prin passul Turnul roșu rețeaua căilor ferate magiare cu cea din România. Linia Sibiu—Avrig în 7 a c. se va predă comunicației publice.

Concesiune prelungită. Ministrul de comunicațiune a prelungit pre unu an concesiunea dată în 10 Septembrie 1891 advocăților din Făgăraș Iuliu Benedek și Dr. Adolf Fejervari de a împreuna Făgărașul cu Zernești printr'o cale ferată.

Cine se teme de răspândirea culturii. „Egyetértés” aduce scirea sensațională, că în casa cea nouă, ce o zidesce biserica gr. cat. din Turda în piața cetății, Românii au de gând să așeze unu gimnaziu românesc. Spafma, precum se vede, este mare, căci scirea lui „Egyetértés” se închie cu cuvintele: „Acestă primejdie înspăimîntă acum în Turda.”

Replce confiscate. Foilor din Budapesta li-se scrie, că Sâmbătă în 27 a c. s'au

străpus spre spedare la gara din Sibiu șese pacheturi pre adrese românesce pentru diferite părți ale țerei. Pre ele eră însemnatu, că cuprind obiecte de feru. Unu oficialu dela direcțiunea căilor ferate din Cluș, care pre atuncia eră chiaru la gară, lucrul l-a fostu bătătoriu la ochi, și după ce era învederat, că pacheturile nu cuprind obiecte de feru, el a dispus, ca ele să nu se spezeze, ci le-a confiscat și le-a străpus magistratului cetății. Resultatul cercetării încă nu a ajuns la publicitate, dar se svonesce, că ele cuprindu famoșă replică a studenților români, esemplarele căreia voiau să le trimită în mulțime mare din Sibiu, ca să se răspândească. „Hermannstädter Zeitung” rectifică și întregesce scirea acesta: Lăzile (nu pacheturile) respective le-a străpus la gară compactorul Neuzil prin mijlocirea firmei de expedițiune Felter însemnându, că ele cuprindu tipărituri (nu obiecte de feru). Desfăcându-se lăzile, s'au aflat într'insele câteva mil de esemplare din traducerea francesă a replicii studenților. Poliția nu s'a aflat îndemnată a le confiscă, ci a concesu spedarea lor.

Espositie în Filipopol. Espositia acesta s'a deschis în 27 Augustu. Bulgaria o privesce de curat națională, avend ea scopul de a pune inaintea ochilor poporului bulgaru o oglindă a economiei rurale și a industriei de casă strinsu împreunate cu aceea. Arealul espositiei este de 85,000 m. □. Arealul acesta înainte de asta cu șese luni eră o luncă, eră acum este prefăcutu într'unu parc frumos, care cuprinde arbori, grote, fântâni săritore și unu lac de o estensiune de 6000 m. □. În parcul acesta sunt 46 pavillone, dintre cari 22 sunt ocupate prin espositia economiei și industriei bulgare.

Cholera. În *Hamburg* au început a decrece casurile de cholera. În 29 Augustu s'au bolnavit de cholera 447 persoane și au murit 173. În *Altona* asemenea decrece epidemia. În 29 Augustu au fostu acolo 20 înbolnaviri și 8 casuri de morțe, în *Wansbek* 17 înbolnaviri și 9 casuri de morțe. În *Berlin* s'a constatat în 30 Augustu alu doilea casu de cholera asiatică. — În *Paris* numărul celor ce în 30 Augustu zăceau de cholera în spitalu, eră de 164. Casuri de morțe în urma cholerei asiatică s'au constatat 18. — În *London* s'au constatat 5 casuri letale de cholera asiatică.

Nu este cholera în România. Cetim în „Timpul”: „Neue Freie Presse” reproduce în ultimul ei număr după diarele unguresce scirea, că sunt mai multe casuri de cholera în România la Porțile de feru, și că guvernul român ascunde adevărul. D. dr. Felix a telegrafiat diarul „Freie Presse” desmintindu categoric o asemenea rău intenționată și ridicolă scire.

† **Casu de morțe.** Subscrișii membri ai familiei întristate ca soție, ca prunci, socru, sorori, frate și cumnați cu inimă frântă de durere aduc la cunoștință, că *Gabriel Manu*, iubitul soțu, părinte, ginere, fostu advocat în Bistrița, membru fundator alu „Asociațiunii Transilvane” și membru alu mulțor corporațiuni și societăți, Directoru executiv la institutul „Bistrițana”, astăzi în 28 Augustu 1892 st. n. la 3 ore după amez, după unu morbu îndelungat și-a datu nobilul său suflet în mâinile Creatorului în anul alu 48-lea alu vieții sale pline de activitate. În mormântarea rămășițelor pămîntesci se va săvârși Marți în 30 Augustu 1892 la 4 ore postmeridiane. Sânta Liturgie întru repausul sufletului său se va celebra în 31 Augustu 1892 dimineața la 9 ore în biserica română greco-cat. din Bistrița. Fie-i țertina ușoră și memoria binecuvîntată! Bistrița, la 28 Augustu 1892 st. n. *Valeria Manu născ. Porușu*, ca soție. *Emiliu, Victoru*, ca fi. *Samuele Porușu*, consilieru ministerial în pensiu, ca socru. *Irina, Maria, Macedonu, Ana, Pelagia, Anastasia*, ca sorori și frate. *Emiliu Porușu*, ingineru, Dr. *Romulu Porușu*, medicu, *Basilu Popitanu*, capit. c. r. în pens. ca cumnați.

Literele fundamentale.

B.

Literele fundamentale despre Seminarul Junimii române greco-catolice studioase în Blăși.

Noi Conte Romanu Ioan Vancea de Buteasa, din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sântului Scaun apostolicu Archiepiscopu greco-catolicu de Alba-Iulia și Făgăraș și Mitropolitu alu Românilor catolici de ritulu grecescu din Transilvania și Ungaria, Prelatu Domesticu alu Sântiei Sale Sumului Pontificu Leonu alu XIII și Asistente la Soliulu Pontificu, Consiliaru Intimu de stat alu Maiestății Sale Sacratissime Cesaree-Regesci și Apostolice Franciscu Iosifu I, Doctoru de S. Teologie etc. etc.

Lectoriloru salute dela Domnulu.

Spre eternă amintire a lucrulu presinte!

Fiindu-că este comprobatu prin istoria vécuriloru, și adevéritu prin esperința de tôte dîlele, că fericirea familiiloru și înflorirea societății, asemenea salutea Biserice și prosperarea Statulu însăși depinde forțe multu dela educațiunea solidă religio-morală a tinerimii fragede: mi-am câștigatu convicțiune firmă, că atâtu Biserice câtu și Statulu abia se voru puté prestá serviții mai folositoare prin altă întreprindere, decâtu prin nisuinta eficace de a asecurá educațiunea creștină a tineriloru.

Dar nici chemării sacre a unui Archipăstoru sufletescu încă nu este altceva mai conformu, decâtu nisuinta posibilă a promová cultivarea religio-morală a junimii.

De aceea mi-am pusú în inima mea, ca să întreprindú fundarea, ridicarea și dotarea unui institutu de educațiune pentru junimea română greco-catolică în Opidulu Blăși, care este și reședința demnității archiepiscopesci și mitropolitane.

A.

Numele și destinațiunea acestui Institutu.

§. 1.

Institutulu de educațiune, a căru Fundațiune prin acésta se indigitéză, se va numi „Seminariulu Junimii române greco-catolice studioase în Blăși“, în care se voru educá tinerii studiosi în Blăși născuți din părinți credincioși ai Archidiecesei greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș sau de origine din consăngeni sau afini de ai mei, chiar și dacă aceștia ar fi domiciliați airea, dar filii lorú voru studiá în Blăși.

Acestu Seminaru va fi dedicatu în onórea Sântulu Apostolu și Evangelistú Ioanú, carele cu acésta se și alege și se dechérá de patronu alu aceluia.

În frontispiciulu edificiuului Seminarulu se va aplicá pre o lamină de aramă inscripțiunea: „Ioanú Vancea Mitropolitu Scințelorú și Pietății Junimii române greco-catolice.“

§. 2.

Capitalulu Fundațiunii acestui Seminaru ilú va constitui acea parte a substanței mele, carea în puterea Testamentulu se indigitéză spre scopulu acesta, carea apoi va fi a se elocá în locu siguru, ca să fructifice pentru tot-deuna spre scopulu Seminarulu.

§. 3.

Din interusuriulu acestei sume capitale să se întrețină în Seminaru atât

alumni, pentru câți va ajunge acela, computându o sută floreni v. a. pentru întreținerea unui alumnú.

§. 4.

La alumnatul Seminarulu să se suscepá tinerii pre calea concursulu publicu, carele va fi a se curentá în întregá Archidieceasa pre o dî anumită a vacațiunii scolastice, la care alumnatu în genere numai aceia să se primescă, cari voru produce testimoni adornate atâtu cu calculi de eminentie reportați din tôte studiile în clasă publică, câtu și cu note de purtare morală laudabilă.

§. 5.

La primirea alumniloru să aibă preferință consăngeni mei, apoi „caeteris paribus“ filii parochiloru miseri sau a Preoților archidieceșani; — cari însă voru fi mai buni între toți, să se primescă chiar și dacă ar fi filii credincioșiloru din clasa cea mai de josú; ma nici aceia încă să nu se eschidá dela educațiunea Seminarulu, cari pre lângă solvirea unei quote anuale de intertențiune voru dorí a fi primiți la Seminaru; dar și aceștia încă să se primescă tot-deuna pre lângă cautelele de lipsă și întru câtu va admite localitatea.

§. 6.

Alumnatul seminarulu va începe de regulá cu prima clasă gimnasială, și va durá până la a opta sau ultima clasă inclusive.

§. 7.

Primirea la alumnatul Seminarulu se va face în ședința Venerabilulu Consistoriu archidieceșanu plenariu, la care ședința ținendá în ziua concursulu publicu voru avé intrare liberă toți asesorii acestui Consistoriu, cari preînsciințați despre acestu lucru voru voi să participe la aceea.

§. 8.

Tinerii concurenți cu o dî mai înainte de concursu voru trebui să se viziteze fizice în persónă prin Mediculu archidieceșanu, ca numai cei sănătoși și robusți, și cari nu suferú de nici unú morbú sau defectu, să pótă fi primiți, ca astfelu educațiunea și instituțiunea celoru primiți să pótă coréspunde scopulu Seminarulu.

§. 9.

În Consistoriulu plenaru fie care asesoru neinteresatu va avé votu decisivú, avendú Mitropolitulu și respective presidentele Consistoriulu de a se bucurá de două voturi, carele apoi va enunță susceperea după maioritaea voturiloru, sau, fiindu voturile egale și de o parte și de alta, pre partea aceea, la carea se va fi alăturatu dînsulu cu voturile sale.

§. 10.

Cei primiți la alumnatu voru frecuentá clasele publice la gimnasiulu localu; aceștia, dacă după primire din ori ce causă s'ar aréță nedemni de alumnatu, se voru puté elimina din Seminaru prin V. Consistoriu archidieceșanu, tot-deuna însă la propunerea motivată a Rectorulu Seminarulu.

§. 11.

Alumnii Seminarulu voru căpéta în Seminaru provisiune de locuință și vîptu, în curá medicală și instituțiune sciințifică, în cantulu bisericescu și ritulu cultulu divinú, ma întru câtu va fi cu putință, chiar și în recuisite scripturistice și aparatú sciințificu.

§. 12.

Dacă capitalulu fundacionalu alu Seminarulu prin munificința și a altoru binefăcători va fi crescutu, și va avé unú proventu anualu mai mare, întregu alumnatulú, sau celú puținú o parte și anume cea mai lipsită se va puté provedé și cu îmbrăcăminte, numai câtu să fie uniforme.

B.

Administrațiunea didactico-disciplinară a Seminarulu.

§. 13.

Prete întregu Institutulu va fi unú superioru numitu Rectoru, pre care, dacă va fi Canonicu, ce pótă să fie, Mitropolitulu dintre Canonicii Biserice mitropolitane ilú va deputá pentru purtarea acestui oficiu pre timpú nedeterminatu, carele, fiindu posibilu să fie totú acela, care va fi Rectoru și la Seminarulu teologicu; altcum tot-deuna are să fie ast-felú de individú, care să fie si aptu și să aibă și propensiunea de a procurá alumniloru o educațiune câtu se pótă mai perfectă; pentru aceea acela va continua oficiulu sêu neîmpedatú, până cându va puté coréspunde scopulu Seminarulu; și ca Rectorulu să pótă purtá acestu oficiu, cum se cuvine, va avé în Seminaru provisiunea de lipsă, dacă cumva în calitatea sa de Rectoru alu Seminarulu teologicu nu o ar avé deja dela acestu Institutu.

§. 14.

Afará de Rectoru la acelu Institutu se voru mai aplicá încă alți doi superiori, și anume unul în calitate de Vice-Rectoru; și carele va griji de lucrurile economice-domestice sub inspecțiunea Rectorulu; și altulu va funcționá în calitate de Prefectú alu Studiiloru, care se va ocupá cu educațiunea, instituțiunea și disciplina seminarială totú sub supraveghiarea și direcțiunea aceluiași Rectoru.

Vice-Rectorulu se va alege de V. Consistoriu archidieceșanu dintre Preoții archidieceșani apti și pricepători de lucru; ér Prefectulu Studiiloru se va deputá de către Mitropolitu dintre profesori spre purtarea acestui oficiu; amîndoi pre lângă provisiunea de lipsă, ce voru avé a o căpéta dela Seminaru, și pre lângă unú salaru óre-care anualu, ce va fi a se determiná de către V. Consistoriu, după cum voru admite puterile finanțiale ale Seminarulu, de cumva vre unul din ei nu ar funcționá și în Seminarulu teologicu, ori ca profesorú la gimnasiu și ca atare nu și-ar căpéta de acolo cele de lipsă.

§. 15.

Agendele speciale și feluritele părți ale oficiulu acestoru superiori se voru

determină și circumscrie prin legi și reguli speciale, cari vor fi a se defini și stabili de către Venerabilul Consistoriu arhidieceșan, de cumva nu ar fi de ajuns cele existente.

(Va urm.)

Unirea bisericii române din Ungaria și Transilvania, dară mai ales din părțile bănățene ale dieceșei Lugoșului.

(Continuare.)

Cuprinsul acestor reprezentări arată îndestul, că și episcopul Stanislavici a avut la inima sa progresul și întărirea Unirii, și dacă aceea nu avută efectul dorit, cauza a bună samă este de a se căuta în indiferentismul auctorităților civile, cari au întrelăsat a se folosi de mijlocele salutare prin Episcopul recomandat.

Zelul și intențiunea cea bună a episcopului Stanislavici față de cauza Unirii se mai compră și prin aceea, că dînsul cu totu adinsul a stat, ca să se realizeze înființarea episcopiei unite în Bănățu.

Mai sus s'a arătat, că la anul 1738 eră decisă înființarea episcopiei unite cu reședința în Uj-Palanka ori Moldova, ceea ce însă prin împrejurări politice întreprinse s'a pusă ad acta.

Acum Episcopul Stanislavici erăși resuscitată cauza înființării episcopiei unite.

Referitor la acesta în p. 12 alu reprezentării sale din 1741 așa scrie:

"Cu privire la Uj-Palanka este cunoscut, că conventul O. Capucinilor ore cându acolo existent este așa de desolat, încât pentru repararea aceluia abia ar fi destule 6 ori 8 mii de floreni, și dacă nu se repară, cu totul se va ruina. . . . Acelu locu nici că este acomodată pentru episcopie ori mănăstire gr. cat. acolo înființând, pentru-că acelu locu este situat în marginea provinciei și în apropierea Turciei, unde episcopul și călugării nici pre unu momntu n'ar fi siguri, de-orece sa locuitorii sa lotrii veniți din alte părți, din ură către religiea cea nouă, pre aceia i-ar omori, și apoi ar fugi în părțile cele barbare (Turci).

Altecum în apropierea acelu locu nici că se mai află multe sate catolice, cum erău orecând, și așa nu este lipsă de preoți ori de vicari."

Apoi după ce acelu episcop cere, ca acelu convent alu Capucinilor să se doneze călugărilor provinciei Bulgare, adauge:

"Pentru episcopiu unitu de ritu grecescu și pentru mănăstire locul celu mai bun s'ar vedea a fi Lugoșulu", parte pentru-că se află așa dîcîndu în mijlocul provinciei și că e în apropierea Transilvaniei, cu care în trebile și causele religioare ar pute sustine corespondințele; parte și din acea causă, pentru-că acolo este reședința părinților Minorii, cari în timpurile viitoare din apropiere ar pute petrece cu atențiune progresul Unirii, și ar fi îndemnat, ca uniților să le servescă cu sfături."

"Pre lângă acestea locul acela e sănătos, frumos și bine împoporat, și are apă bună. Tote se vedea a conveni, ca o atare fundațiune să se facă mai bine acolo, decât în ori și care altu locu."

Latinesce: Ratione Uypalankae notum erit: illic conventum PP. Capucinatorum olim, jam adeo destructum esse, ut vix sex aut octo millia floren. pro reparatione sufficerent. Sane autem de tam pulchra structura, et praesertim Ecclesiae dolendum esset, quae nisi reparata fuerit, ruet ex integro; siquidem in fornice ampla fovea aperta est, et magna pars illius iam ruit. Nec videtur locus aptus pro Episcopatu, aut Monasterio futuro Catholicorum graeci ritus. Siquidem in angulo Provinciae, et admodum vicino Turciae reperitur, ubi Episcopus, et Religiosi non essent momento securi, ne vel incolae, vel ex altera parte venientes latrones eos interimerent in odium iovae reformationis religionis, fugerentque nox in partes Barbaricas, sed neque Catholici pagi amplius illa in vicinia reperiuntur opiosi, ut olim, nec Parochi, aut Vicarii ne-

cessarii sunt. Sed si placeret altis Instauratis donare rudera illa Episcopo latini ritus, quatenus ille gratificaretur suae olim Matri, Religioni et Provinciae Bulgariae, ex qua est assumptus ad Episcopatum, ut vel ita ibidem renovaretur memoria Aug. mi Romanorum Imperatoris Caroli Sexti, dum Ecclesia S. Carolo dedicata fuerat. Pro Episcopo vero graeci ritus unito, et monasterio optimus locus videtur esse Lugosch, tum quia est in medietate ferme provinciae, tum quia vicinam habet Transylvaniae, cum qua correspondere poterit in rebus, et negotiis Religionis, tum quia etiam ex Catholicis PP. Minoritae habent residentiam, qui futuris temporibus progressus cominus observare, et unitis consilio ad manum esse possent. Locus praeterea sanus, pulcher et bene populatus est, bonamque aquam habet. Omnia videntur concurrere, ut hic potius, quam ubicunque alibi similis fundatio stabiliatur.

Propunerea acesta a episcopului nu a avută rezultatul dorit, și cauza înființării episcopiei unite în Bănățu s'a amănăt pre alte timpuri.

Mai înainte de ce ne-amu despărți de reprezentarea lăudată a episcopului Stanislavici, trebuie să însemnăm, că la anul 1741 în Timișoara a susțat parochia cea unită prevedută cu parochii.

Referitor la acesta în lăudata reprezentare episcopescă după ce se constată de o parte necesitatea supremă de a se aplica celu puțin 2 misionari, cari prin sate și orașe să propage religiea și unirea, eră de altă parte aceea, că în Bănățu în mare parte sunt numai romani, dară afară de câțiva Franciscani și de însuși episcopul alți preoți nu vorbesc limba română: este de lipsă și aceea, ca mai mulți preoți să se denumescă, cari cunosc limba română.

Apoi ca motivu pentru aceste recerinte aduce înainte o împrejurare întreprinșă în Timișoara. Anume: 2 au fost judecați la morțe, și fiindu-că în Timișoara nu a fost preot latinu, care să fi vorbitu românește, eră episcopul s'a fost dus de acasă: a trebuit ca pre cei 2 judecați preotulu unitu să-i petrecă la locul de perșare.

Dară să ne mai întorcem la considerarea stărilor religioare din Bănățu între anii 1740—1777. Scim că în acestu restimpu agitările pornite prin gr. orientali în contra Unirii au decursu pre tote liniile. Măcar că în lipsa documentelor nu se pte deplinu statoru, ore acele agitări decursu și în ce măsură și între uniții din Bănățu. Dară cumcă nici aceștia n'au rămasu cruțați de acele seduceri, se pte conchide din următoarele:

a) La anul 1742 călugărul sântu Visarion sub scutul Patriarhatulu din Carloveșu vizitează mănăstirile din Bănățu, și trecendū la mănăstirea Hodoșului vine în cercul Dieceșei gr. or. a Aradulu, și atingendū Lipova trece în Transilvania. In calea acesta a visitațiunii călugărulu a datu de parochii unite situate în partea mēdănoptenă a Bănățulu ca: Fenlak, Feregház, Keszincz, Murány, Făgetu, Temeresci, Serezani, cari altcum în mare parte erău situate în apropierea, respective pre teritorul de jurisdicțiune a episcopiei sērbesci gr. or. din Aradū.

E bine! Dacă acelu Visarionu deja în Lipova cu mare pompă se întimpină și acolo debacă în contra Unirii, dacă episcopul sērbesc alu Aradulu în locuri mai depărtate și-a estinsu agitațiunile în contra Unirii: ușor se pte conchide, că nici parochiile unite mărginașe cu Aradū și cu Lipova n'au rămasu neatinsu de acele agitări, cu atât mai virtosu, că după cum s'a vedutu din conscripțiunea anulu 1739, preoții uniți din Fenlak și Feregház au fostu părăsiți parochiile trecendū în Transilvania și dincolo de Murēșu.

¹⁾ Történ. Adattár an. 1871 pag. 654. Episcopul Stanislavici în reprezentarea sa dată către Archiepiscopul r. cat. din Calocia Gabrielu Patachich, ca unu merit alu său produce și aceea, că în persoană a întorsu la s. Unire 31 suflete parte turcesci, jidovesci, parte gr. orientale. Oltványi o. c. p. 36.

²⁾ Șaguna o. c. Part. II. pag. 182.

Și cumcă acesta aieve s'a întimplatū, avemū motivu de a conchide de acolo, că despre Zabranii, comună situată în nemijlocită vecinătate cu Chesintu și în drumul dintre Aradū și Lipova, la anul 1759 se dīce că erarulū a luatū pământurile date poporenilor de acolo, și le-a datū la 17 familii germāne venite din Schwarzwald și din Lotaringia și colonisate în Guttenbrunn (lângă Zăbrány). Și ce a fostu cauza? Aceea, că acei locuitori din Zabranii mai înainte uniți au deficiatū dela s. Unire. După ce însă acei locuitori au afirmatū, că ei nici cându n'au deficiatū, ori că de nou voescu a îmbrățișă Unirea, pământurile în mare parte li-s'au restituitū.

b) Că episcopul Cianadului comitele Engel în raportul său datū la an. 1766 despre starea Dieceșei sale nu mai face nici amintire despre statul Unirii, nici de înființarea dieceșei gr. cat., ci numai simplaminte dīce, că în Bănățu numai doi parochii gr. cat. salarisati prin Majestate există.

(Va urm.)

¹⁾ Cum s'au luatū posesiunile nobililor Michailu și Nicolae Porecha din districtul Sebeșulu, prela 1500 «juxta antiquam et approbatam Regni Hungariae legem et consuetudinem». Pesty o. c. T. III. p. 131. Doc. 121.

²⁾ Anno 753 septemdecim novae familiae ex Lotharingia et nigra silva huc adductae et iis domus aedificatae sunt, pro agris et pratis vero illis terrenum Sabran datum fuit, postquam incolae Walachi prius uniti ad schisma deflectentes inde amandati fuissent. Sed his unioem aut nunquam deseruisse, aut de novo amplecti velle asserentibus, iterum terrenum Sabran majori ex parte restitui debebat. Nota in Protoc. Matricularu vechiu alu parochiei rom. cat. din Guttenbrunn.

³⁾ Nebst diesen giebt es hier auch zwei katholische von Ihrer Majestät salarisirte Poppen graeci ritus unitorum. «Történelmi Adattár» 1871 pag. 489. . . . Griselini din timpul 1750—1774 mai afirmă, că «Zwar findet man in Banat auch katholische Walachen, die man vereinigte Griechen nennt; nun sind deren, ohngeacht des unermüdeten Eifers der Missionären und der kräftigen Mitwirkung der Monarchie, noch so wenige, dass sie gegen die unvereinigten in keine Betrachtung kommen. O. c. pag. 217.

Editoru și redactoru răspundătoru:

Dr. Victoru Szmigelski.

Sz. 981/1892.

(24) 1—1.

Pályázati hirdetés.

Alsófehérmegye balázsfalvi járásába ke-belezett Mihálczfalva és Obrázsa községekből álló mihálczfalvi körjegyzői állomás elhalálózás folytán üresedésbe jövén, ezen 400 frt évi fizetéssel és a szabályrendeletileg megállapított mellékjárásokkal egybekötött körjegyzői állomásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében kellően okmányolt kérvényeket hozzám folyó évi Oktober hó 12-ik napjáig annyival inkább adják be, mivel a később érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választás folyó évi Oktober hó 15-én d. e. 10 órakor fog megtartatni Mihálczfalván a körjegyzői irodában.

Szolgabírói hivatal Balázsfalván 1892 Augustus hó 29-én.

Simonffy Alajos,
főszolgabíró.

Nr. 3259—1892.

(23) 3—3

I. Escribe de concursu.

Până în 14 Septembrie st. n. inclusive a. c. se escrie concursu la 5 stipendiū din Fundațiunea fericitulu Dr. Simeonū Ramonțai și anume: la unu stipendiū de 315 fl. folositū de Laurentiū Petricū dr. în medicină, unu stipendiū de 100 fl. creatū în anul curențu, unu stipendiū de 84 fl. folositū în anul scolasticu espiratū de Ioanū Lupu silvanistū, unu stipendiū de 63 fl. folositū de Ioanū Pataki gimnasistū absolutū, și altulū totu de 63 fl. folositū de Augustū Lemenyi gimnasistū.

La aceste stipendiū potu concurge:

a) numai tineri studentū miseri, cari suntū născuți în Transilvania și suntū Romāni de națiionalitate;

b) cari pre lângă purtare morală bună a din studiul calculului de *eminență*;

c) dintre concurenți voru avea preferință, în înțelesul testamentului, caeteris paribus, cel de origine nobilă și consăngenă cu piulul Fundatorii;

d) dela concurenți se pottesce, să alăture la cererile concursuale *testimoniul scolastic în copie autentică și nu în original*, carte de botez, *testimoniul medical*, atestată de paupertate, care să fie subscrisă de antistia comunală politică și de parochiulă concernente și întărită cu sigilul parochial, precum și cu subscrierea oficiului pretorial; e) concurenții să numescă *espresul institutului*, la care și unde voru să continue științele academice ori gimnasiale pre unul viitor 1892/3.

Cererile concursuale, cari nu voru fi ajustate în modul indigitat, ori au se voru așterne la Consistoriul subsămnat până la terminul prefăpt, nu se voru luă în considerățiune.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

II. Escriere de concurs.

Pentru I stipendiul de 60 fl. din *Fundațiunea fericitului episcopu Ioan Bobu*, folosit de gimnasistul Isidor Butnariu, se escrie concurs până în 14 Septembrie st. n. inclusive a. c. Doritori de a obține acest stipendiul au de a-și instrui cererile sale conform condițiilor înșirate mai sus în scrierea de concurs pentru stipendiile Romoșane, și pre acelea a le așterne subsămnatului Consistoriu până la terminul prefăpt.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

III. Escriere de concurs.

Pentru un stipendiul de 70 fl. din *Fundațiunea fericitului Ioan Gavrilă Vajda de Sódmező și a soției sale Elisabeta născută Fulovică*, folosit de juristul absolută Clemente Barbul, se escrie concurs până în 14 Septembrie st. n. inclusive a. c.

Doritori de a obține acest stipendiul, cari trebuie să scie perfect românește, au de a-și instrui cererile sale conform condițiilor desfășurate mai sus în scrierea de concurs pentru stipendiile Romoșane și pre acelea a le așterne subsămnatului Consistoriu până la terminul prefăpt.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

IV. Escriere de concurs.

Până la 14 Septembrie st. n. inclusive a. c. se escrie concurs la 7 stipendii din *Fundațiunea fericitului Archiepiscopu și Mitropolitu Alesandru Șterca-Șuluțu* și anume: la un stipendiul de 400 fl. folosit de medicinistul Alesandru Neagoe, un stipendiul de 300 fl. folosit de candidatul de profesor Dr. Ioan Nicoră, 4 stipendii de câte 100 fl. folosite de Emiliu Popu de presente ofier în armata comună, Emiliu Aranyosi de presentu practicant la poște și telegraf, Corneliu Vornica gimnasist absolut și Ștefan Banu dr. în medicină, și unul de 60 fl. folosit de gimnasistul George Boeriu.

Doritori de a obține vre unul din stipendiile de mai sus au să intrunescă următoarele condiții:

a) Că sunt Român gr. cat., miseri, născuți în Transilvania;

b) că pre lângă purtarea morală bună a din studiul calculului de *eminență*;

c) dintre concurenți voru avea preferință, cari voru pute dovedi, că sunt consăngenii cu piulul Fundatorii;

d) concurenții să alăture la cererile sale: *testimoniul scolastic în copie autentică și nu în original*, atestată de consăngenitate, — dacă sunt consăngenii cu Fundatorii, — carte de botez, *testimoniul medical*, și să numescă *espresul institutului*, la care și unde voru să continue studiile academice ori gimnasiale pre an. scol. 1892/3.

Cererile ast-fel ajustate să le așternă la subsămnatului Consistoriu până la terminul prefăpt.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

V. Escriere de concurs.

Până în 14 Septembrie st. n. inclusive a. c. se escrie concurs la un stipendiul de 40 fl. din *Fundațiunea fericitului canonicu Constantin Alutanu*, usuat de gimnasistul Ioan Anca.

Doritori de a obține acest stipendiul voru avea să-și instruescă suplicele sale conform condițiilor indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane și a le așterne Consistoriului subsămnat până la terminul prefăpt.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

VI. Escriere de concurs.

Pentru un stipendiul de 150 fl. din *Fundațiunea fericitului canonicu Ioan Chirilă*, usuat de gimnasistul absolut Eugen Bănuț, se escrie concurs până la 14 Septembrie n. inclusive a. c.

Doritori de a obține acest stipendiul au să-și instruescă suplicele sale conform condițiilor indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane și să le așternă Consistoriului subsămnat până la terminul prefăpt.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

VII. Escriere de concurs.

La un stipendiul de 40 fl. din *Fundațiunea fericitului profesor normalu Parteni Moldovanu*, usuat de gimnasistul Vasile Moldovanu, se escrie concurs până în 14 Septembrie n. a. c.

Doritori de a obține acest stipendiul voru avea să-și instruescă cererile sale conform condițiilor indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane, și să le așternă Consistoriului subsămnat până la terminul prefăpt.

Blași, în 13 August 1892.

Consistoriul archidieceșan de A.-Iulia și Făgăraș.

Fundată în an.
1858.

FRANCISCU WALSER

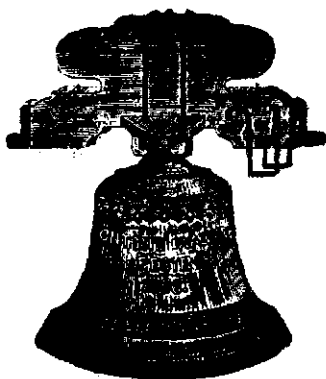
Liferant de curte
al Alteței Sale
Imp. și reg. Archi-
ducele Iosif.

proprietariul primei fabrici ungare de mașine și reccisite de pompieri, turnătorii de clopote și metal

Budapeșta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunei preanonrațiilor domni preot

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

(4) 33-52

Prelliminare de spese și Prețu-couranturi se trimittă la cerere gratuită și franco.

Distinsu în anul 1885 la esposițiunea regnicolară din Budapeșta pentru lucru escelent, progres și capacitate de concurență cu diploma cea mare de onore.

În care se fabrică atât grupuri cât și clopote singurate: cu *soane de fier patentate* și cu *chivere (córne) scutite de frecare*. Fabrica a liferat dela întemeierea sa 1800 clopote mari de metal, într'alte și cel del metropoliă din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblătore scutite de mirosu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântâni.

JOSIFU GAVORA (1) 15-26

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelent și gust bun la esposițiunea regnicolară din Budapeșta în a. 1885.

Budapeșta, IV, strada Vațului Nr. 17

Recomandă cu prețuri de cele mai convenabile și în eșecutare cât se poate mai frumoșă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericelor, și anume:

Felone preoțesci și stichare diaconesci

Flamure pentru biserică și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de școlari, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle

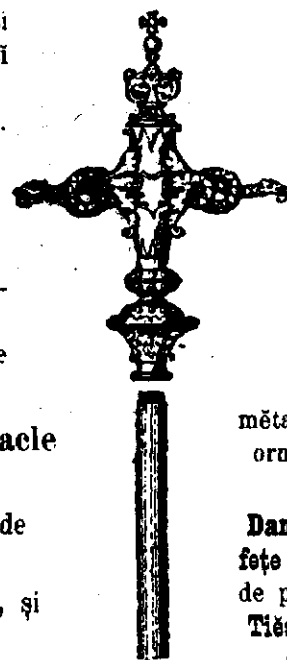
și potire,

luminarie de

parete

și de altariu, și

candele.

Primescă și efep-tuiesc uestin în repararea vestmintelor bisericesci, întrargintarea și întraurirea de potire, racle, candelă și luminarie de altariu.

Mare asortimentu de brodării de aur, de argint și de mētasă, precum și de ornaturi bisericesci brodate

Dantele bisericesci, fețe de altariu, cruci de pārete și de școlă. Tiesături bisericesci, damasturi etc.

Acurătatea mea o pot dovedi cu sute de epistole reccnoscătore.

Carturi de prețuri și prelliminare de spese trimittă la cerere franco.